

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL ATSIKAKYMO PRADĖTI TYRIMĄ DĖL UAB „INSPECTA“ VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 16 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS

2011 m. sausio 13 d. Nr. 1S - 8

Vilnius

Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba) 2011 m. sausio 13 d. tvarkomajame posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl atsisakymo pradėti tyrimą dėl UAB „Inspecta“ veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo (toliau – Konkurencijos įstatymo) 16 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė:

Konkurencijos taryba 2010 m. gruodžio 17 d. gavo VŠĮ „Tuvtechnika“ (toliau – Pareiškėjas) prašymą nustatyti, ar Inspecta, UAB (toliau – Bendrovė) atlikti veiksmai neprieštarauja Konkurencijos įstatymo nuostatomis.

Pareiškėjas prašyme nurodo, kad Bendrovė atliko veiksmus, kurie prieštarauja ūkinės veiklos sąžiningai praktikai, apriboja Pareiškėjo galimybes konkuruoti rinkoje ir pažeidžia Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio nuostatas. Šią išvadą Pareiškėjas grindžia keliais aspektais.

Kaip paaiškino VŠĮ „Tuvtechnika“, pagrindinė jos veiklos sritis yra potencialiai pavojingų įrenginių priežiūra. Analogiška veikla, Pareiškėjo teigimu, užsiima ir 2010 m. gegužės 28 d. įsteigta UAB „Inspecta“, kurios generaliniu direktoriumi ir valdybos nariu tapo su VŠĮ „Tuvtechnika“ 2010 m. gegužės 20 d. darbo sutartį nutraukęs Pareiškėjo įstaigoje dirbęs kėlimo įrenginių grupės vadovas M. Andriuškevičius. Tapęs minėtos įmonės vadovu, anot Pareiškėjo, M. Andriuškevičius pradėjo aktyviai įkalbinėti likusius VŠĮ „Tuvtechnika“ darbuotojus nutraukti darbo sutartis su Pareiškėju ir sudaryti darbo sutartis su UAB „Inspecta“. Dėl šios priežasties, Pareiškėjo teigimu, per trumpą laikotarpį (nuo 2010 m. gegužės 31 d. iki 2010 m. rugsėjo 21 d.) darbo sutartis su VŠĮ „Tuvtechnika“ nutraukė 12 darbuotojų iš 23, kurie vėliau sudarė sutartis su bendrove.

Be kita ko, prašyme Pareiškėjas pažymėjo ir tai, kad 2010 m. lapkričio 9 d. VŠĮ „Tuvtechnika“ darbuotojai atvykę į Panevėžį apžiūrėti Pareiškėjui priklausančių biuro patalpų, esančių Staniūnų g. 66, Panevėžys, ant kabineto išorinių durų pastebėjo pakabintą klaidinančio pobūdžio skelbimą: „VŠĮ „Tuvtechnika“ išsikėlė adresu Marijonų g. 31, telefonai 8-699-60755; 8-699-60736; 8-699-60752“. Skelbime minėtu adresu, kaip teigia Pareiškėjas, yra įregistruotas UAB „Inspecta“ Panevėžio skyrius, o skelbime nurodytas vienas iš telefonų priklauso UAB „Inspecta“ Panevėžio skyriaus vadovui A. Žumbakiui (informacija apie adresą ir telefono numerį viešai prieinama, kaip pažymima prašyme, interneto tinklalapyje www.inspecta.com).

Taip pat Pareiškėjas paaiškino, kad apžiūrėjus minėtas patalpas buvo pastebėta, kad yra paimiti VŠĮ „Tuvtechnika“ priklausantys dokumentai: potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės patikrinimo ataskaitos už 2006-2010 m. bei Pareiškėjo sutartys su potencialiai pavojingų įrenginių savininkais. Atsižvelgus į tai, buvo kreiptasi į Bendrovę su reikalavimu grąžinti dokumentus. Nors, kaip teigia VŠĮ „Tuvtechnika“, 2010 m. lapkričio 12 d. buvo grąžintos 37 Pareiškėjui priklausančios bylos, tačiau iki šiol negrąžintos VŠĮ „Tuvtechnika“ sutartys su potencialiai pavojingų įrenginių savininkais.

VŠĮ „Tuvtechnika“ teigimu, potencialiai pavojingų įrenginių priežiūra yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka akredituojama ir licencijuojama veikla, iš esmės susijusi su žmonių gyvybės ir sveikatos apsauga, ir įmonių, vykdančių tokią veiklą yra labai nedaug.

Specialistai dirbantys šioje veikloje privalo būti labai kvalifikuoti, baigę specialius kursus ir turintys teisę dirbti su potencialiai pavojingais įrenginiais. Tokių specialistų parengimas, anot Pareiškėjo, ne tik brangiai kainuoja, bet ir užtrunka ganėtinai ilgą laiką.

Todėl, Pareiškėjo manymu, dėl UAB „Inspecta“ aukščiau įvardintų neteisėtų veiksmų VŠĮ „Tuvtechnika“ neteko kvalifikuotų darbuotojų, o jų perėjimas dirbti į UAB „Inspecta“ suteikė nepagrįstą konkurencinį pranašumą šiai įmonei ir atitinkamai sumažino VŠĮ „Tuvtechnika“ galimybes ne tik konkuruoti, bet ir vykdyti veiklą potencialiai pavojingų įrenginių srityje (kaip nurodo Pareiškėjas, dėl nutrauktų darbo sutarčių jis neteko pajamų).

Taip pat Pareiškėjas pažymėjo, jog UAB „Inspecta“ darbuotojai, siekdami įgyti konkurencinį pranašumą, galimai nusikopijavo VŠĮ „Tuvtechnika“ priklausančius dokumentus, tarp kurių buvo ir sutartys su potencialiai pavojingų įrenginių savininkais. Šie pasisavinti dokumentai yra VŠĮ „Tuvtechnika“ konfidenciali informacija, kurią kiekvienas viešosios įstaigos darbuotojas buvo įsipareigojęs saugoti (darbuotojai buvo pasirašę įsipareigojimus saugoti įrenginių savininkų ir VŠĮ „Tuvtechnika“ paslaptis, neskelbti esamų konfidencialių dokumentų). Tai, kad UAB „Inspecta“ siekė perimti Pareiškėjo klientus, Pareiškėjo nuomone, įrodo aplinkybė, jog ant VŠĮ „Tuvtechnika“ patalpų Panevėžyje durų buvo pakabintas skelbimas apie tai, jog VŠĮ „Tuvtechnika“ persikėlė adresu Marijonų g. 31, kur yra įsikūrusi UAB „Inspecta“, nurodyti šios bendrovės telefonų numeriai bei pasisavinti viešosios įstaigos dokumentai bei sutartys.

VŠĮ „Tuvtechnika“, be kita ko, nurodo, jog UAB „Inspecta“ veiksmai pažeidžia daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesus, kadangi Pareiškėjo veikla yra susijusi su potencialiai pavojingų įrenginių priežiūra, kuri tiesiogiai susijusi su žmonių gyvybėmis ir sveikata, tai yra neapibrėžtu ratu subjektų.

Taip pat VŠĮ „Tuvtechnika“ pažymėjo ir tai, kad 2010 m. spalio 22 d. įvyko VŠĮ „Tuvtechnika“ eilinis dalininkų susirinkimas, kurio metu buvo nuspręsta nutraukti VŠĮ „Tuvtechnika“ potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės priežiūros veiklą, suvirinimo procesų sertifikavimo, baldų sertifikavimo bei suvirintojų sertifikavimo veiklas ir toliau šių veiklų nevykdyti. Taip pat sprendimu pritarta UAB „Tuvlita“ pasiūlymui šias veiklas perkelti į UAB „Tuvlita“, o VŠĮ „Tuvtechnika“ darbuotojus perkelti dirbti į UAB „Tuvlita“. 2010 m. lapkričio 25 d. VŠĮ „Tuvtechnika“ ir UAB „Tuvlita“ pasirašė susitarimą dėl darbuotojų perkėlimo iš VŠĮ „Tuvtechnika“ į UAB „Tuvlita“ nuo gruodžio 1 d. Atsižvelgus į tai, VŠĮ „Tuvtechnika“ nuomone, UAB „Inspecta“, pažeisdama konkurencijos teisės normas bei sąžiningo ūkinės veiklos vykdymo principus, padarė žalą abiem subjektams – tiek VŠĮ „Tuvtechnika“, tiek jos veiklą bei darbuotojus perėmusiai UAB „Tuvlita“.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a:

Konkurencijos įstatymo tikslas – saugoti sąžiningos konkurencijos laisvę Lietuvos Respublikoje. Šis įstatymas, be kita ko, reglamentuoja ūkio subjektų nesąžiningos konkurencijos veiksmus, taip pat ir nesąžiningos konkurencijos kontrolės Lietuvos Respublikoje teisinius pagrindus (Konkurencijos įstatymo 1 straipsnio 2 dalis).

Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio 1 dalis draudžia ūkio subjektams atlikti bet kuriuos veiksmus, prieštaraujančius ūkinės veiklos sąžiningai praktikai ir geriems papročiams, jei tokie veiksmai gali pakenkti kito ūkio subjekto galimybėms konkuruoti, įskaitant *inter alia* informacijos, kuri yra kito ūkio subjekto komercinė paslaptis, naudojimą, perdavimą, skelbimą be šio subjekto sutikimo, siekiant naudoti sau arba padarant žalą šiam ūkio subjektui (Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 3 punktas), taip pat siūlymą konkuruojančio ūkio subjekto darbuotojams nutraukti darbo sutartį ar nevykdyti visų ar dalies savo darbo pareigų siekiant naudoti sau ar padarant žalą šiam ūkio subjektui (Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 4 punktas).

Ūkio subjektas, kurio teisėti interesai pažeidžiami nesąžiningos konkurencijos veiksmais, turi teisę kreiptis į teismą su ieškiniu dėl *inter alia* neteisėtų veiksmų nutraukimo ar padarytos žalos atlyginimo (Konkurencijos įstatymo 17 straipsnio 1 dalis), o Konkurencijos taryba tiria nesąžiningos konkurencijos veiksmus tik tais atvejais, jeigu šie veiksmai pažeidžia daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesus (Konkurencijos įstatymo 17 straipsnio 4 dalis). Kitaip tariant,

Konkurencijos tarybos, kaip institucijos, vykdančios Konkurencijos įstatymo kontrolę, tikslas yra apsaugoti viešąjį interesą (sąžiningą konkurencijos laisvę), o ne ginti ir atkurti dėl nesąžiningos konkurencijos pažeistas pavienių ūkio subjektų ar vartotojų teises (tokią išvadą, be kita ko, patvirtina ir suformuota teisminė praktika, pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio 2003 m. balandžio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A³-355/2003, Vilniaus apygardos administracinio teismo 2008 m. sausio 31 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I-2340-426/2008).

Nagrinėjamu atveju, įvertinus Pareiškėjo prašyme išdėstytas aplinkybes bei pateiktus dokumentus, yra pagrindo manyti, kad Inspecta, UAB savo veiksmais galimai atliko nesąžiningos konkurencijos veiksmus. Tačiau šiuo aspektu pabrėžtina, kad nors Bendrovės veiksmai galimai ir atitinka Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio pažeidimą, tai dar nėra besąlygiškas pagrindas Konkurencijos tarybai pradėti tyrimą.

Kaip jau minėta, nesąžiningos konkurencijos veiksmų tyrimas Konkurencijos taryboje inicijuojamas tik tais atvejais, jei šie veiksmai pažeidžia daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesus. Taigi, pareiškėjas kartu su prašymu turėjo pateikti ir tokius įrodymus, kurie bent jau leistų įtarti daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesų pažeidimą.

Kaip matyti iš prašymo, Pareiškėjas teigia, kad, atsižvelgus į tai, kad VŠĮ „Tuvtechnika“ veikla yra susijusi su potencialiai pavojingų įrenginių priežiūra, kuri tiesiogiai susijusi su žmonių gyvybėmis ir sveikata, t.y. neapibrėžtu ratu subjektų, o tai, jo nuomone, pagrindžia daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesų pažeidimą. Tačiau su Pareiškėjo argumentu nėra pagrindo sutikti.

Šiuo aspektu visų pirma atkreiptinas dėmesys, kad pateikiami įrodymai dėl Konkurencijos įstatymo pažeidimų turi būti ne teoriniai, pagrįsti prielaidomis, o paremti faktais. Kitaip tariant, prašymas ištirti Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio nuostatų laikymąsi negali būti abstraktus.

Pareigą pareiškėjams pateikti bent minimalią informaciją pabrėžia ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT), kuris 2004 m. gruodžio 28 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A¹¹ – 1055/2004 pažymėjo, kad „prašymas ištirti Konkurencijos įstatymo <...> nuostatų laikymąsi negali būti tik abstraktaus pobūdžio“. Taip pat LVAT pažymėjo, kad „aplinkybių nurodymas savaime nenulemia būtinumo pradėti tyrimą, nes jose yra reiškiamas subjektyvus prašančio atlikti tyrimą asmens požiūris. Šitos aplinkybės kiekvienu konkrečiu atveju Konkurencijos tarybos (atsakovo) turi būti įvertinamos siekiant nustatyti minėtų pažeidimų požymius, pakankamus pradėti tyrimą. Konkurencijos įstatyme nesant tiksliai apibūdintų tokių požymių nustatymo kriterijų, kiekvienu konkrečiu atveju būtina atlikti prašomo ištirti teisės akto ar sprendimo preliminarų (turinio, konstrukcijos ir pan.) analizę bei įvertinti, kiek šitie požymiai (juos nustatčius) gali turėti įtakos prašymą padavusio asmens Konkurencijos įstatymo ginamoms teisėms“.

Taigi, atsižvelgus į šiuos LVAT išaiškinimus, darytina išvada, kad tam, kad Konkurencijos taryba turėtų pagrindą pradėti tyrimą dėl galimo Konkurencijos įstatymo pažeidimo, turi būti tenkinami bent minimalūs reikalavimai. Tuo tarpu Pareiškėjo atveju faktinių įrodymų, kad Inspecta, UAB savo veiksmais pakenkė daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesams vis dėlto nebuvo pateikta. Todėl, šiuo atveju laikytina, kad Pareiškėjo prašymas Konkurencijos tarybai netenkino minimalių įrodymų pakankamumo tyrimui dėl galimo Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio reikalavimų pažeidimo pradėjimo reikalavimų.

Be to, atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad tais atvejais, kai galimai atliekami nesąžiningos konkurencijos veiksmai, kuomet atskleidžiama informacija, kuri yra kito ūkio subjekto komercinė paslaptis, taip pat siūloma konkuruojančio ūkio subjekto darbuotojams nutraukti darbo sutartį ar nevykdyti visų ar dalies savo darbo pareigų, nukenčia tik tas ūkio subjektas, kurio atžvilgiu minėti veiksmai atliekami, t.y. nukenčia konkretus ūkio subjektas, kurio komercinė paslaptis naudojama ar atskleidžiama, kurio darbuotojai yra viliojami nutraukti darbo sutartis ir tai niekaip nesusiję su daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesų pažeidimu. Šia išvadą iš esmės patvirtina ir teismų praktika. Pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. spalio 31 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-348/2007 UAB „Prekybos marketingo paslaugos“ prieš R. Č., UAB „Rinkodaros ir prekybos paslaugos“, konstatuota, kad dėl nesąžiningų konkurencijos veiksmų buvo pažeisti konkretaus ūkio

subjekto – UAB „Prekybos marketingo paslaugos“ – interesai ir būtent šiam ūkio subjektui atsirado žala.

Papildomai pažymėtina, jog tai, kad Pareiškėjas nurodo, kad Bendrovės veiksmis buvo padaryta žala ir UAB „Tuvlita“, kuri perėmė iš VŠĮ „Tuvtechnika“ ne tik potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės priežiūros veiklą, bet ir darbuotojus, taip pat neįrodo, kad buvo pažeisti daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesai. Tokia išvada darytina atsižvelgus į tai, kad Inspecta, UAB galimai nesąžiningos konkurencijos veiksmai buvo atlikti VŠĮ „Tuvtechnika“ atžvilgiu, ir galima daryti išvadą, kad būtent dėl to buvo priimtas sprendimas nutraukti aukščiau minėtą veiklą ir darbuotojus perkelti iš Pareiškėjo į UAB „Tuvlita“.

Taigi, atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, nėra pagrindo teigti, kad Pareiškėjas įrodė, kad buvo galimai pažeisti daugelio ūkio subjektų ar vartotojų interesai. Todėl Konkurencijos taryba, įvertinusi tai, kad VŠĮ „Tuvtechnika“, o tuo pačiu ir UAB „Tuvlita“ negalima priskirti prie „daugelio ūkio subjektų ar vartotojų“ Konkurencijos įstatymo 17 straipsnio 4 dalies prasme, neturi pagrindo inicijuoti tyrimo dėl Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio pažeidimo.

Konkurencijos taryba, be kita ko pažymi, jog nepaisant to, kad šiame nutarime konstatuota, jog Konkurencijos tarybai nėra pagrindo pradėti Konkurencijos įstatymo 16 straipsnio pažeidimo tyrimą, tai neužkerta kelio ūkio subjektui, manančiam, kad nesąžiningos konkurencijos veiksmis pažeidžiami jo teisėti interesai, kreiptis į teismą (Konkurencijos įstatymo 17 straipsnio 1 dalis).

Vadovaudamasi Konkurencijos įstatymo 17 straipsnio 4 dalimi bei 25 straipsnio 4 dalies 2 punktu,

Konkurencijos taryba n u t a r i a:

Atsisakyti pradėti tyrimą dėl UAB „Inspecta“ veiksmų atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 16 straipsnio reikalavimams.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininkas

Jonas Rasimas